

Liite 5. Tiivistelmä

PLANEaT – Nuorilähtöistä ruokakasvatusta

PLANEaT-hanke (2026–2027) kehittää nuorilähtöistä ruokakasvatusta osallistavin, pelillisin ja digitaalisin menetelmin. Hankkeen ytimessä on PLANEaT -toimintamalli, joka rakentuu nelivaiheisesta prosessista: ideointi – suunnittelu – toteutus – reflektointi. Malli tukee nuorten aktiivista roolia ja mahdollistaa ruokakasvatuksen soveltamisen erilaisissa toimintaympäristöissä.

Hankkeen tavoitteena on:

- Edistää nuorten kanssa työskentelevien tietoisuutta nuorten ravinnosta ja ruokakasvatuksesta.
- Tuottaa osallisuuteen perustuvia toimintamalleja nuorten ravitsemukseen.
- Lisätä itsenäistyvien nuorten tietoa terveellisestä ja kestävästä ruoasta.
- Vahvistaa nuorten ruokaan liittyvää toimijuutta.

Toteuttamistapa. PLANEaT-hankkeen keskeisinä toimintamuotoina on nuorilähtöisyys, yhteiskehittäminen sekä ruokakasvatuksen ja nuorisotyön menetelmien yhdistäminen. Nuoret osallistuvat hankkeen kaikkiin vaiheisiin ja tuottavat sisältöjä, kuten inspiraatiotarinoita ja pelejä, sekä suunnittelevat ja toteuttavat ruokaelämyksiä ja tapahtumarasteja. Toimenpiteitä ohjaa nelivaiheinen nelivaiheinen PLANEaT-prosessi (ideointi – suunnittelu – toteutus – reflektointi), jota toteutetaan aina yhteistyössä nuoria työssään kohtaavien ammattilaisten kanssa. Näin varmistetaan, että toiminta samalla juurtuu osaksi ammattilaisten menetelmäosaamista. Hankkeen toimenpiteet jaettu kolmeen kokonaisuuteen: 1) PLANEaT -työkalujen nuorten kanssa työskenteleville ja nuorille, 2) PLANEaT toimintamallin ja ruokakasvatuksen viestintä ja 3) hankkeen hallinnointi. Hanke on kaksivuotinen, 1/2026–12/2027. Toimenpiteeseen 1 sisältyy erilaisia toiminnallisia työpajatoteutuksia itsenäistyvien nuorten kohderyhmille, joissa nostetaan esiin ruokakasvatuksen teemoja. Lisäksi tuotetaan ruokakasvatukseen liittyvä verkko-, lauta-, audio- tai pakopeli sekä opintojakso ja digitaalinen oppimismateriaali vapaasti saataville. Toteutuksessa on nuorten lisäksi mukana laaja joukko nuorten kanssa toimivia ammattilaisia.

Kohderyhmä. Varsinainen kohderyhmä on: Itsenäistyvät nuoret (16–29-vuotiaat), erityisesti oppilaitoksissa opiskelevat sekä työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret sekä nuorten kanssa työskentelevät ammattilaiset (nuorisotyöntekijät, opettajat, ohjaajat, asuntolaohjaajat, oppilaitosten hyvinvointityön toteuttajat) Välillinen kohderyhmä: Nuorisoalan opiskelijat, jotka toimivat sekä kohderyhmänä että asiantuntijoina, nuoriso- ja ruoka-alan koulutus, kunnat

Tulosten julkaisu ja hyödyntäminen. Hankkeen lähtökohtana on, että ruokakasvatus voidaan integroida osaksi nuorisotyön arkea ja oppilaitosten hyvinvointityötä. Hanke tuottaa helposti hyödynnettävää ruokakasvatuksen ja ruoan puheeksi ottamisen materiaalia, aineistoja sekä toimintatapoja nuorten kanssa työskenteleville. Tulokset julkaistaan hankkeen internet-sivuilla, kootaan julkaisuun ja niistä tiedotetaan hankkeen aikana nuoriso- ja ruoka-alan seminaareissa, ammattilehtiartikkeleissa ja sosiaalisen median kautta. Hankkeen toteuttajalla ja yhteistyökumppaneilla on laajat yhteistyöverkostot, joiden kautta tuloksista tiedottaminen ja niiden hyödyntäminen on valtakunnallisesti mahdollista.

PLANEaT -hankkeen tavoitteiden saavuttamista, toimenpiteiden onnistumista ja tuloksia seurataan koko hankkeen ajan sisäisissä projektikokouksissa. Hankkeen toteutuksista kerätään tiedot kuukausiraportteihin, joista nähdään toimenpidekokonaisuuksien eteneminen ja osallistujamäärät. Hankkeella on ohjausryhmä, jonka asiantuntemus ohjaa ja tarvittaessa suuntaa hankkeen toimintaa. Mahdolliset muutostarpeet toteutukseen ennakoidaan ajoissa. Hankkeen järjestämistä koulutuksista, työpajoista ja muista tapahtumista kerätään palautetta, jotta voidaan tarvittaessa kehittää toteutustapaa. Lisäksi seurataan miten hankkeen kotisivuja ja siellä olevia materiaaleja hyödynnetään.

Hankkeen vaikuttavuutta arvioidaan monipuolisesti sekä osallistujien kokemusten että toiminnan tulosten perusteella. Arviointi toteutetaan yhdistämällä määrällisiä ja laadullisia menetelmiä, jotta saadaan kokonaisvaltainen kuva hankkeen vaikutuksista.